

κρανε, μίχρανε όλοένα στο φόντο τή 'Αργίτιου κάμπου.

"Αχ, Θεούλη μου, και τί πήγαμε να κάνη; αναρωτιότανε ή γυναίκα. Που θά τους πρόφτανε τους αποκορωμένους, τους κοιπιέλους;... Και θά τού τό δινανε τό ζωντανό του πίσου; για θά τόνε βάσανε στά άματα, τού νοικοκύρη της, καταπώς εινε και από φυσικού του άφύς, άράθιμος άνθροπος; "Οχι, κακομοίρα γώ!...

Και τά μάτια της δέν παύανε να ψαγουλιέουν στο σκοτάδι, που άνάμεσα τού δέν ξεκοφτανε παρά σάν όργανη πηγυμένη τά δέντρα, οι κιάδες και τού γροφίτη τού ποταμού πέρα στις αδερφότητες... 'Αταναμά ήτανε στον κάμπο, ήνοιχα βαθεία που λήθθανε τόν καινού της Τελείλλας. Κι' όλοένα εβριζαε πώς διού της ήσαν τού φταιξιμο.

Σίγουρα δικό της ήτανε, Παναγίτου μου, 'Αμαρτίες δάχ' ή δόλια. Γιατί νά κακολεπτήρη γιά τού βοιδάκι; Γιατί νά τού τή τού Βασίλη κείνα που τούτε; Νά, που δέν είχε άποσώσει τού λόγο, κι' ό Κίτσος χάθηκε, άρατος γίνηκε!... Και νά τώρα που ό Βασίλης της έστρεξε άρατωμένους νά χτυπήη με τούς κλέφτες, με τούς άτοιγγανούς, ποιχά ένα σοφό σκεδικά και σκαμιά ν' αρκούδες και —βοιθα Παναγία μου! — τί θά γίνη τώρα;

Και τού μυαλό της Τελείλλας δουλενε, έβλεπε όλοένα, σά μυαλό-θαρο, μέσα στη αγανά και στη νύχτα...

'Αποτραβήχτηκε μά στιγμή στο σπίτι, έβαλε στα παιδιά να φάνε και νά πλαγιάσουν. 'Υστερα, ξαναβήκε στην δξάλορα...

Βουητό άκούστηκε από μακριά, γκούπ—γκούπ, γκούπ—γκούπ, και σέ λίγο φάνηκαν διό φώτα, που κροκουφούσαν, μεγάλωναν, ριζόντας τού σκοτάδι... 'Η Τελείλλα ήξερε: 'Ησαν τού τραίνο, που τέρασε σφυρίζοντας, γρήγορο, με τού ρυθμικό χτύπο της μηχανής του.

Και ό κάμπος ξανατέσε στην προτερική του νερά.

Τί νά κάνη; Που νά πάη; "Οχι, βέβαια, να στέκετ' έτσι, άβουλη, άνεργη, και οι γούφο νά σκοτώνουν τόν άντρα της, νά τού βάξουν τά έφτά καρδιά, όπως τού Χριστού!... Γρήγορα νά πρέξη, νά τού δώσει βοιθα, με τά νύχια και με τά δόντια να τούς ριχτή!

Κ' έτσι ξεσκώφωτη, όπως ήταν, αποφασιστική, χύθηκε στα χοράκια, όχι από τή δημοσιά, μά από κάποιο μονοτάκι, για νά προφτάσθι από τή γούγορα. Τά τρούλα, οι άφάνες της φρενιόσαν τά πόδια, παρατατούσε, σκόνταρε σέ χατζάα και στομπύρας... Τό μυαλό της είχε πάρει μά τόν κατιγορο τού κακού, πήγαμε κι' αυτό στά τυφλά. Κ' ή Τελείλλα έξοκίζε τά κρέμα τού σκοταδιού με φωνές γεμάτες λαχτάρα:

— Βασίληρηρη!... Βασίληρηρη!... Που είσαι Βασίληρηρη... "Οχι, ή κακομοίρα γώ!...

Στό τέλος, δέ μόρφωσε πιά νά βαστάξη και σφισάστηκε στη όψη μάς έλας. 'Η ψυχή της είχε ληθεί και έξοκίσε σέ τραβηχτό θρηνηόημα κάτω από τού γέριμο τού δέντρο που βούτζε τώρα κι' αυτό στο φόντο της αύρας.

— "Οχι, Βασίλη, Βασίλη, στέναξε για μά φορά ακόμη ή γυναίκα. Τό μεσονύχτιο φεγγάρι που προβάει από τή κορυφογαμμή, τήνε βρήκε κεί, άνιμφορη, σοσιασμένη, δίχως άνάκαιρα... Σέ κάμωση όρα, στο φόντο της δημοσίας άκούστησαν γοργές πατημασιές. 'Η Τελείλλα σπρώθηκε, άκούμησε στον κορμό της έλας και περιμενε... Περιμενε λίγο ακόμη, κι' άξαφνα ή καρδιά της φλετούρισε σάν από καλό προαιάνημα.

— Βασίλη! έφώναξε ή γυναίκα.

Νάι, ήταν εκείνος. 'Ηταν ό άντρας της που ερχότανε καβάλλα στο άλογο, με τήν καρματίνα άνόμοχη τόν δυο... 'Ερχότανε νικητής, σέρονοντας πίσω του δειμένο από τού σκαμιά του τού μοσαράκι, τόν Κίτσου, δεμένο από τήν άβρια της σέλας. Και τού μοσαράκι ακολουθούσε άλαφρό, πηδηχτό, λές αφρωστημένο κι' αυτό που γλύτωσε από τού λεπίδι της γυροφοράς.

— Βασίλη!

Κι' άπλωσε τά χέρια της με κλάμα και γέλιο μαζί.

'Ο άντρας κράτησε τ' άλογο, πήδηξε κάτω.

— Έσύ 'σαι, Δεάλλα;

'Επεσε κι' αναφυλλήτá στην άγκαλιά του, τόν έπιασε από τή μέση. 'Ο Κίτσος τήν έξήνωσε και κείνος, τήνε ρουθινίλε και τής έγλυψε τά χέρια με τήν πλατεία του γλώσσα, χλάτς, χλάτς...

— "Αχ, έσύ!..., τού ειπε ή Τελείλλα χαιδύοντας τού κουτέλο του.

Και τού φεγγαρίσιο φως τούς έτύλιξε με τήν άγκαλιά του... — Έλα τώρα, πάμε γούγορα σάτα γιατί είμα και βαρεμένος, ειπε ό Βασίλης απότομα.

— Βαρεμένος;! μοιροβούρισε ή γυναίκα με κοιμηνη φωνή και πάνασε.

— Μουβρίζαν μά, καθώς τούς τού πηρα κι' έφρευγα... Μά δέν εινε τίποτα... Ξέσκιουρα, θαρξώ, δά στο μπρόστο... Πάμε!

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΜΕΓΑΛΟΦΥ'Α ΚΑΙ ΠΑΡΑΦΡΟΣΥΝΗ

'Η τρέλλες τού Ρισελιέ. 'Η φρενοβλάβιας τού άδελφου του. 'Εγινε... Θεός! Τά κρυτάλλινα... όπισθια της άδελφου τού πανισχυρο καρδιάνου. 'Ο Ρισελιέ... έλογο που καλπάζει και κλωτσάει!... 'Ο Βάκων και ή εκλείπει της σελήνης. 'Ο Μαλεμπράνς και ή φωνή τού Θεού. 'Η άπελόβιας τού Καντιου. 'Ο Λούθηρος είχε τού διάβολο μέσα του!..., κτλ κτλ.

'Ο μέγας Γάλλος πολιτικός Ρισελιέ, άνηκε σέ μά οικογένεια φρενοβλαδών. 'Ο μεγαλύτερος άδελφός του, ποπεινόνας πώς ήταν... άχρηστος στον κόσμο, έπεσε κάποτε σ' ένα ποτάμι για νά πνιγη. Σώθηκε όμως από κάποιον ψαρά και έγινε μετά καλό ιερέυ. 'Αλλά ξανατρελλάθηκε και έλεγε πώς είχε γίνει... Θεός!...

'Επίσης ή άδελφή τού Ρισελιέ, που παντρεύτηκε τόν μαρκήσιο της Βρεξ Ουρβανό, ήταν φρενοβλαδής και νόμιζε ότι τά όπισθια της ήσαν... από κρύσταλλο. Γι' αυτό ροβόταν να καθήση, από φόβο μήπως απάσαν και κρωτούσε πάντα τά γούτα της με τά χέρια, προς προφύλαξη από κάθε επανίδουη σύγκρουση.

'Αλλά κι' ό ίδιος ό Ρισελιέ έπαυξε από περιουδιούς παροξυσμούς. Κάθε φορά που κινεινόταν από τή μαρία του, φαντάζοταν πώς είχε μεταμορφωθεί σε... άλογο! Γι' αυτό έστρεξε γούφο άτ' τά έπιπια, χλωμυρίζοντας δυνατά και κλωτσώντας τους υπηρέτες, οι όποιοι τόν έπαιναν και τόν ξάλλωναν με τού σκαμιά τού κρεβάτι, μέχρις ότου ιδρώσει και τού περάσει ό παροξυσμός.

'Ο όνομαστός 'Αγγλος φιλόσοφος Βάκων, έπεφερε λιπόθυμος όσάκις γινόταν εκλείψει σελήνης και δέν συνεχιότανε παρά μετά τήν πάροδο τού φυσικού αυτού φαινομένου.

'Ο φιλόσοφος Μαλεμπράνς, συγγραφέυς έξοχων συγγραμμάτων, ισχυριόταν στα σοβαρά, ότι άκουγε μέσα του τή... φωνή τού Θεού!...

'Ο περιφημος φιλόσοφος της Γερμανίας Κάντιος, ό όνομαστός για τή σκοτεινότητα και τή στεφανόνητα τών ιδεών του, στα τελευταία χρόνια της ζωής του ειχε... αποκοιτιάνει έντελώς, κατά τή μαρτυρία τών γνωστών του.

'Ο Καρτίσιος, ό γνωστός φιλόσοφος και έφευγής, όταν άποφάσε ν' αποχωρήση από τόν κόσμο και νά απομονωθεί στην έρημο, έλεγε ότι ακολουθούσε ένα... άρατο πρόσωπο, τού όποιο τόν οδηγούσε.

'Ο μέγας μουσουργός Μπετόβεν, ήταν ύπερβολικά ενούσθητος, ευερέθιστος και εκκεντρικός. *Είμαι τόσο νευροπαθής, έλεγε, ώστε άρκει ή παραμικρή άφορη για νά με ριξη από τή μεγαλειότερη ευνυχία στη μεγα-

λειότερη δυστυχία*.

'Ο Λούθηρος πάλι, ό μέγας θεολογικός μεταρρημιστής, άναφέρει ότι συχνά τού παρουσιαζόταν δ... Διάβολος και τού κοινούσε πάνω άτ' τού κεφάλι του ένα σκαμνιά με καρδιά!... Κατόπιν μεταμορφωνόταν σέ μύγα και κρεμόταν άτ' τού λαμό του! Τέλος έφύπωνε τή νύχτα στο κρεβάτι του και έποθετέιτο άνάμεσα σ' αυτόν και... στη γυναίκα του! 'Επίσης ό Λούθηρος, θέλοντας νά ξηγήση πώς βρίσκονταν συχνά άνθρωποι πεθαμμένοι στα κρεβάτια τους, διετίειτο σοβαρά, ότι πήγαμε ό Διάβολος και τούς έπνιγε.

'Επίσης και ό αυτοκράτορας τής Πρωσίας Φρειδερίκος ό Μέγας, άνηκε σέ μά οικογένεια ημπαρκερών. 'Ο πατέρας του έπαυξε από φρενοβλαδία, ήταν υπερβολικά μέθυσο και ειχε επιχειρήσει επανειλημμένως νά απαγορευθή, αλλά έμωδιόταν άτ' τή βασίλισσα. Πολ-λές φορές καταλαμβάνοταν από μαγία χωρίς λόγο και κακοποιούσε σέ άπάνταστο βαθμό τά παιδιά του. Μεταξύ τών άλλων, τά άνάγκασε νά τρώνε φραγητά ριπαριά και ήδη μέχρις έμπού, έπνιγε μέσα στο πάνα τους, κτλ. κτλ. Μιά μέρα μάλιστα λίγο έλειψε νά διαπεράση με τού ξιφος τού γούτο τού Φρειδερίκου, τόν μετέπειτα αυτοκράτορα.

'Ο άντρας σέροντας τ' άλογο από τού χαλινάρι, ή γυναίκα τού μοσαράκι από τού σκαμιά, φτάσανε σπίτι. 'Η λουζούρα έκαιγε ακόμη με τίς τρεις φλόγες της, κι' οι ίσκιαι από τά γούφο πρόματα χορητιόδσαν στους τοίχους, σά σέ γιορτή. Τά παιδιά κοιμόταν, ό μικρός με τού δαχτυλάει στο στόμα.

'Ο άντρας έβγαλε τού ρούχο του, άνακοιμητώθηκε, κάθισε σ' ένα σκαμνιά, με τά σκέλια άνοιχτά. 'Η γυναίκα πήρ' ένα σκουτέλι με νερό, ένα σφουγγάρι και βάδηνε νά τού πλύνη τή λεβοκατιά.

— Δεβέννη μου έσύ!

Και τού φίλησε τά δυνατά χέρια.

ΣΤΕΦ. ΛΑΘΝΗΣ

